

پاسخنامه تشریحی

۱ - گزینه ۴ سنت دیگر، سنت امداد الهی است. وقتی انبیا مردم را به دین الهی فرا می خوانند مردم در برابر این دعوت دو دسته می شوند: دسته‌ای به ندای حقیقت پاسخ مثبت می دهند و هدایت الهی را می پذیرند و دسته‌ای لجاجت ورزیده و در مقابل حق می ایستند. خداوند، سنت و قانون خود را بر این قرار داده که هر کس، هر کدام از این دو راه را برگزیند، بتواند از همین امکاناتی که خدا در اختیارش قرار داده (مانند قدرت اراده، توان جسمی و فکری، امکانات موجود در جهان خلقت و...) استفاده کند تا در همان مسیری که انتخاب کرده است به پیش رود و باطن خود را آشکار کند.

۲ - گزینه ۳ موفقیت در هر مرحله ای از امتحان الهی یا ابتلاء سبب ورود فرد به مرحله‌ای برتر می شود و او را با امتحان های جدیدتر روبه رو می کند؛ درست مانند دانش آموزی که با موفقیت در هر امتحانی وارد مرحله ای بالاتر از امتحانات می گردد تا به موفقیت نهایی برسد.

دقت کنید که گزینه ۱ حدیث است نه آیه

۳ - گزینه ۳ بنا بر آیه «مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ» خدا با بیان اینکه کار زشت را به همان اندازه جزا می دهد، عبات «وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ» را بیان می فرماید.

۴ - گزینه ۳ مطلبی که در سوال بیان شده است نشان از این دارد که وقوع این سنت پوشیده است و این مسأله در عبارت «مَنْ حَبِطَ لِأَيْمَانِهِ سَهْمٌ فَلَاحِقٌ لَهُ مِنْ جَهَنَّمَ» به چشم می خورد (توجه کنید که دادن نعمت علاوه بر فرصت به سنت استدرج اشاره دارد).

۵ - گزینه ۲ براساس آیه «ولا تحسبن الذين كفروا انما نملى لهم خيرا لانفسهم انما نملى لهم ليزدادوا اثما لهم ولهم عذاب مهين» آنان که کافر شدند تصور نکنند که اگر به آنان مهلت می دهیم به نفع آنهاست فقط به آنان مهلت می دهیم که تا بر گناهان خود بیافزایند و برای آنها عذابی خوارکننده است.

۶ - گزینه ۴ «كُلًّا نُمِدُّ هُوَاءَهُمْ وَهَوَاهُ مِنْ عَطَا رَبِّكَ وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا»

ترجمه: هر یک از اینان و آنان را (همگانی بودن) مدد می رسانیم از عطای پروردگارت (شئون ربوبیت خداوند) و عطاء پروردگارت از کسی منع نشده (همگانی بودن) است.

۷ - گزینه ۲ - شناخت قوانین حاکم بر جهان خلقت سبب آشنایی ما با نشانه‌های الهی و نیز بهره گرفتن از طبیعت می شود.

-این قوانین اختصاص به پدیده‌های طبیعی ندارد و زندگی فردی و اجتماعی انسان‌ها را دربرمی گیرد.

۸ - گزینه ۴ فرو رفتن مصرانه در فساد و فاصله گیری قدم به قدم معلول سنت استدرج است. گاهی خداوند علاوه بر مهلت دادن به گمراهان، بر امکانات آنان می افزاید و آنها با استفاده از همین امکانات و با اصرار خودشان، بیشتر در فساد فرو می روند و قدم به قدم از انسانیت فاصله گرفته و به تدریج به سوی هلاکت ابدی نزدیک تر می شوند. چنین حالت تدریجی در حرکت به سوی عذاب الهی را «سنت استدرج» می گویند. این مطالب در آیه «والذین کذبوا بآیاتنا سنستدرجهم من...» آمده است.

۹ - گزینه ۳ با دقت در آیه «کل نفس ذائقة الموت» در می یابیم که هرکس طعم مرگ را می چشد و بازگشت همه به سوی خداست؛ بنابراین این موضوع و این سنت الهی دائر بر عدم خلود و جاودانگی انسان در این جهان است.

۱۰ - گزینه ۱ انما نملى لهم ← خطاب به کافران (کفار) است ← آنان که کافر شدند تصور نکنند که اگر به آنها مهلت ...

لنفتحنا عليهم ← مومنان باتقوا مورد خطاب قرار می گیرند «اگر مردم شهر ایمان آورند، و تقوا پیشه کنند.

۱۱ - گزینه ۴ بنابراین روی آوردن دنیا و لذت های دنیوی به برخی انسان های گناهکار نشانه لطف خداوند به آنان نیست. و این موضوع در سنت امداد عام الهی بیان شده است که در آیه «كُلًّا نُمِدُّ هُوَاءَهُمْ وَهَوَاهُ مِنْ عَطَا رَبِّكَ...» اشاره شده است.

۱۲ - گزینه ۲ کسانی که زندگی دنیا و تجملات آن را بخواهند حاصل کارشان را در همین دنیا به آنان می دهیم و کم و کاستی نخواهند دید (بیانگر اینکه روی آوردن دنیا و لذت های دنیوی به برخی انسان های گناهکار نشانه لطف خدا نیست)؛ اما اینان در آخرت جز آتش ندارند و هر چه در دنیا کرده اند بر باد رفته و آنچه را که انجام می دهند باطل است.

۱۳ - گزینه ۴ عبارت «غالباً سقوط انسان پله پله و آرام آرام است» در سؤال بیان گر «به تدریج گرفتار شدن در عذاب الهی است که این مفهوم در ترجمه آیه «والذین کذبوا بآیاتنا سنستدرجهم من حیث لا یعلمون» بیان شده است. ترجمه آیه: و کسانی که آیات ما را تکذیب کردند و به تدریج گرفتار عذابشان خواهیم کرد، از آن راه که نمی دانند.»

۱۴ - گزینه ۱ ترجمه آیه شریفه در سوال بیان گر سن امداد الهی است که با گزینه یک «کلا نمد هؤلاء و هؤلاء» ارتباط معنایی دارد.

۱۵ - گزینه ۱ پاسخ به این سؤال مستلزم دانستن ترجمه کامل آیه است. خداوند می فرماید: «اگر مردم شهرها ایمان آورده و تقوا پیشه کنند همانا برایشان می گشودیم برکاتی از آسمان و زمین».

آیه: «و لو ان اهل القرى امنوا و اتقوا لفتحنا عليهم بركات من السماء و الارض»

۱۶ - گزینه ۳ این که انسان بتواند با هر چیزی خدا را ببیند، نشان گر معرفتی عمیق و والاست

با توجه به آیه «والذین جاهدوا فینا لنهیدنهم سبلنا»، نتیجه قدم گذاردن و حرکت قوی و مصمم به سوی هدف در عبارت «لنهدینم سبلنا» تجلی دارد.

۱۷ - گزینه ۴ یکی از جلوه های «توفیق الهی»، نصرت و هدایت الهی به دنبال تلاش و مجاهدت است.

سنت ابتلا: قرار دادن فرد در تنگنا یا موقعیتی که صفات درونی فرد بروز یابد.

سنت امداد الهی: خداوند سنت امداد خود را بر این قرار داده است که هرکسی که یکی از دو راه پیشنهادی دعوت پیامبران را پذیرفت می تواند از همین امکاناتی که خداوند در اختیارش قرار داده استفاده کند.

۱۸ - گزینه ۳ این که انسان بتواند با هر چیزی خدا را ببیند، معرفتی عمیق و والاست.

با توجه به آیه «والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا»، نتیجه قدم گذاردن و حرکت قوی و مصمم به سوی هدف، در عبارت «لنهدینهم سبلنا» تجلی دارد.

۱۹ - گزینه ۴ یکی از جلوه های «توفیق الهی»، نصرت و هدایت الهی به دنبال تلاش و مجاهدت است.

سنت ابتلا: قرار دادن فرد در تنگنا یا موقعیتی که صفات درونی فرد بروز یابد.

سنت امداد الهی: خداوند سنت امداد خود را بر این قرار داده که هرکس که یکی از دو راه پیشنهادی دعوت پیامبران را پذیرفت، می تواند از همین امکاناتی که خداوند در اختیارش قرار داده استفاده کند.

۲۰ - گزینه ۳ امیرالمؤمنین (ع) می فرماید: «چه بسا احسان پیایی خدا، کسی را گرفتار کند، و پرده پوشی خدا او را مغرور سازد، و با ستایش مردم فریب خورد، و خدا هیچ کس را همانند کسی که به او مهلت داده، امتحان و آزمایش نکرده است.»

- ۲۱ - گزینه ۱ از جمله سنت‌های حاکم بر زندگی معاندان و غرق‌شدگان در گناه، سنت استدراج است. آیه شریفه «و الذین کذبوا بآیاتنا سنستدرجهن من حیث لا یعلمون» حاکی از آن است.
- ۲۲ - گزینه ۱ «و لو ان اهل القرى امنوا و اتقوا لفتحنا علیهم برکات من السماء و الارض»؛ اگر مردم شهرها ایمان آورده و تقوایشه می‌کردند، قطعاً برایشان برکاتی از آسمان و زمین را می‌گشودیم (جاری می‌کردیم).
- ۲۳ - گزینه ۲ در بخش اول سؤال، گوشمالی دادن خدا به بنده‌ای که خیرش را می‌خواهد (مانند مادری که بر فرزندش سخت می‌گیرد و یا در مواردی او را تنبیه می‌کند تا او را از اشتباه باز دارد)، از مصادیق سنت «سبقت رحمت بر غضب» است.
- سخن حضرت علی (ع) در بخش دوم سؤال مؤید سنت استدراج است.
- ۲۴ - گزینه ۳ آیه صورت سؤال (از سوره هود) بیانگر سنت امداد عام الهی است. آیه «کلا نمذ هؤلاء و هؤلاء من عطاء ربک» نیز بیانگر سنت امداد عام الهی است.
- ۲۵ - گزینه ۳ غوطه‌ور شدن در تاریکی‌ها ← سنت املاء (امهال) ← آیه «و لا تحسین الذین کفروا انما نملی لهم...»
بیشتر فرو رفتن در فساد ← سنت استدراج ← آیه «والذین کذبوا بآیاتنا سنستدرجهن...»
سنگین‌تر شدن بار گناهان ← سنت املاء ← نخستین
- ۲۶ - گزینه ۴ این قانونمندی اختصاص به پدیده‌های طبیعی دارد و زندگی فردی و اجتماعی انسان‌ها را در بر می‌گیرد. قرآن کریم از این قوانین با عنوان «سنت‌های الهی» یاد می‌کند. شناخت قوانین حاکم بر زندگی انسان‌ها (فردی و اجتماعی) موجب نگرش صحیح ما شده و دیدگاه ما را نسبت به وقایع و حوادث جهان از دیگران ممتاز می‌سازد.
- ۲۷ - گزینه ۱ در کسب توفیق الهی عامل درونی نقش تعیین‌کننده دارد. برای مثال، دو نفر با هم آیاتی از قرآن را از رسول اکرم (ص) می‌شنیدند، اما این آیات ایمان فرد اول را تقویت کرد (توفیق الهی) و شخص دوم بر لجابت و کفرش افزوده شده و در نتیجه (توفیق) الهی از او سلب گردید.
- ۲۸ - گزینه ۴ موضوع سؤال بیانگر سنت «تأثیر اعمال انسان در زندگی او» است که این مطلب با دقت در آیه «ولکن کذبوا فاخذناهم بما کانوا یکسبون» (ولی تکذیب کردند، پس آنان را گرفتار ساختیم به کیفر آنچه مرتکب شده‌اند) به دست می‌آید و فهمیده می‌شود که عامل محرومیت‌ها و مشکلات، عملکرد خود ماست.
- ۲۹ - گزینه ۲ - از جلوه‌های دیگر توفیق الهی، ایجاد زمینه مناسب برای رشد و تعالی مشخص مؤمن می‌باشد. این مطلب در آیه «و الذین جاهدوا فینا لنهیدنهم سبلنا و ان الله لمع المحسنین» بیانگر سنت امداد خاص (توفیق الهی) است.
- ۳۰ - گزینه ۲ از آنجا که خداوند به بندگان خود محبت دارد، با همه آنان چه نیکوکار و چه گناهکار به لطف و مهربانی رفتار می‌کند او به بندگان خود اعلام می‌کند: پروردگارا، رحمت را بر خود واجب کرده است. این موضوع بیانگر سنت «سبقت رحمت بر غضب» خداوند است.
- ۳۱ - گزینه ۳ ترجمه آیات ۱۸۲ و ۱۸۳ سوره اعراف: «و کسانی که آیات ما را تکذیب کردند، به تدریج گرفتار عذابشان خواهیم کرد، از آن راه که نمی‌دانند، و به آن‌ها مهلت می‌دهم؛ همانا تدبیر من استوار است.»
- ۳۲ - گزینه ۲ آیه شریفه «و الذین جاهدوا فینا...» که مرتبط با مفهوم توفیق الهی است، با موضوع مطرح شده در صورت سؤال که بیان‌کننده نقش عامل درونی در کسب توفیق الهی است، ارتباط دارد.
- ۳۳ - گزینه ۳ امیرالمؤمنین علی (ع) می‌فرماید: «چه بسا احسان پیاپی خدا کسی را گرفتار کند و پرده‌پوشی خدا او را مغرور سازد و با ستایش مردم فریب خورد و خدا هیچ کس را همانند کسی که به او مهلت داده، امتحان و آزمایش نکرده است.»
- ۳۴ - گزینه ۴ شناخت قوانین حاکم بر زندگی انسان‌ها، موجب نگرش صحیح ما نسبت به تلخی‌ها و شیرینی‌ها، شکست‌ها و موفقیت‌ها، بیماری و سلامت و به طور کلی همه حوادث زندگی می‌شود.
- ۳۵ - گزینه ۳ براساس آیه ۹۶ سوره اعراف «و لو ان اهل القرى آمنوا و اتقوا لفتحنا علیهم برکات من السماء و الارض...»؛ و اگر مردم شهرها (جامعه) ایمان آورده و تقوا پیشه می‌کردند، قطعاً برایشان می‌گشودیم برکاتی از آسمان و زمین...»، باز شدن درهای برکات الهی شامل مؤمنان با تقوا در جامعه می‌شود. براساس آیه ۶۹ سوره عنکبوت: «و الذین جاهدوا فینا لنهیدنهم سبلنا...»؛ و کسانی که در راه ما جهاد [و تلاش] کنند، حتماً آنان را به راه‌های خود هدایت می‌کنیم، قطعیت این مفهوم برداشت می‌شود: هدایت الهی وعده‌ای است که به انسان‌های تلاشگر در راه خدا داده شده است.
- ۳۶ - گزینه ۲ آیه شریفه «و الذین جاهدوا فینا...» که مرتبط با مفهوم توفیق الهی است، با موضوع مطرح شده در صورت سؤال (که بیان‌کننده نقش عامل درونی در کسب توفیق الهی است) ارتباط دارد.
- ۳۷ - گزینه ۴ شناخت قوانین حاکم بر زندگی انسان‌ها، موجب نگرش صحیح ما نسبت به تلخی‌ها و شیرینی‌ها، شکست‌ها و موفقیت‌ها، بیماری و سلامت و به طور کلی همه حوادث زندگی می‌شود.